

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De oblatione inanimato[rum] ca. v.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

etaremur dñs, sed po- ipso imolante super
tius in re significata cornua ipsius altaris
et deuotione offeren- tium. Sinauit de aubus fieret holocaustū
siebat sic. Sed cum duo offerrēt ut dictū est
p̄mo homo de israel: postea sacerdos. Quō
ab hoīe offerebaꝝ anicula: tacet. Forte quia
codē modo quo et pecus, forte tñ sacerdoti
Offerebatur autē pullus turturis vel colui
be cui frangebat sacerdos collū sola manu.
Non enim licebat sacerdotibꝫ ferrū leuare sup
auem. Et retorto collo cū capite sub ascella
vngue cutē collī vbi fractū erat rumpebat et
fuso sanguine circa crepidinē altaris, vescu
lam gutturis et plumas p̄sicebat ad orientē
in loco secreto vbi cineras effundebāt. Ofra
q̄isq; ascellis manu: adolebat eam sup altare
in holocaustū. Et hec erāt minorā et simplici
a holocaustā q̄ voluntarie siebant. Erant
quēdā maiora quēdā necessitate facta, que et
sanctoria quodammodo, q̄ totū incendebat et
pellis et sumus, de quibꝫ post diceſ, quodā
modo min⁹ digna, q̄ sup altare non crema
bant. Hūc de sacrificiis partialibꝫ p̄sequa
mur et voluntariis.

De sacrificiis pacificis et salutaribꝫ,
Capitulum, III.

¶ Deum quedam

b erant pacifica, quedā salutaria, q̄
scz pro salute danda, vel data: v̄l
coſernanda offerebant. Similiter et p̄ pace
vel ad deū vel ad homines, vel q̄ ad bonū
pacis siebat, cum cuiq; qđ suum erat dabat
scz deo et sacerdoti et offerēti. Siebat aut̄ cuiq;
erat de animalibꝫ de armento m̄; et de pecu
dibꝫ p̄dictis, de aubus vero nō. Sane in
mō offerēdi ab hoīe vel sacerdote idē siebat
cū hostia holocaustū. Sz in hoc erat differē
tia, q̄ hic offerebat masculū v̄l feminā, et an
niculū v̄l grandiora: imaculata m̄. Pars v̄o
hostie offerebat dñs, q̄s erat sacerdotii reli
qua offerentū. De armento hec offerebant
dñs. Omnis adeps q̄ est pinguedo interio
rum offerebat. Pinguedo em̄ supra carnem
animalis aruinavet lardus dicit. Que carni
admixta proprie pinguedo: que in intestinis
adeps est. Est aut̄ triplex adeps, vitaliū, id ē
cordis et cœoris, et hepatis que
reticulū dicim⁹, q̄ involuit ad modū retis. Et
est adeps renū. Hos tres adipes duosq; res

nes, id ēllia et renūculos adolebat sacerdos
sup altare. Eadē etiā d̄ capra dñō offerebat
Si vero de oibꝫ erat oblatio preter p̄dicta
offerebat de ea cauda integra: quā lumbuz
vocat. Pellis vero erat sacerdoti, q̄ offe
rebat illō. Armus v̄o dexter q̄ dicebat sepa
ratiōis, et pect⁹ qđ dicit eleuatiōis, et q̄re sic
dicebant infra diceſ, cedebat in yluis sacerdo
tum, et lingua cū fauicibꝫ tradūt, s̄ in textu
nō memini me legisse. Forte pectora adhē
bant, et cū pectorē ab aialī tollebant. Unū sus
fecit noīasse pect⁹, et his vescebant sacerdos
tes in domibꝫ suis: cū yxoribꝫ et liberis et do
mo tota riundis m̄. Diversis modis effi
molabat cā epuli v̄l ciebant mundi tacu
religionis pect⁹ et ar mortuorū, et multis
mū dabat. Reliqua alijs modis d̄ quibꝫ^z
erāt offerētiū: et inde infra diceſ,
epulabant corā dñō
in loc⁹ ad hoc deputatis: in ipso atrio vel iu
stra. Licebat etiā ex his tā sacerdotibꝫ q̄s alijs
edere duobꝫ diebꝫ, siqd superat in diē tertii
cremabaꝝ. Et nota q̄ nullū animal offerebat
vel in holocaustū, vel in sacrificiū sine liba
mentis suis, sed de libamentis p̄ prius infra
erit tractatus.

De oblatione inanimatoꝫ,
Capitulum, V.

¶ Vero manus

I boī animal inuenire nō poterat
offerebat p̄ salute vel pace simili
farinā scz delicatissimā, fundēs sup' eā oleū:
et dicebat simila oleara: vel oleo fermentata
Thus offerebat cū ea. Sacerdos aut̄ rotū
thus et pugillū plenū simile oleate: adolebat
sup altare memoriale, i. in memoria offerēti.
vt scz dñs memor esset eius vel sacerdos ad
dñm: reliquū erat sacerdoti. Tradūt hebrei
nō sp̄ plenū pugillū offerre: led, p̄ q̄ntitatē si
mile minus poterat offerri intantū: q̄ etiam
impleto pugillo oēs dīgitos poterat agere
sacerdos p̄ter medicū, et illud tanillū qđ re
manebat inter illum dīgitum et volam sus
fiebat. Josephus vero drachmam vñā of
ferendam dicit. Si
v̄o sacrificiū de simili Qñ farīa redacta fu
la coctum offerebat it in panem. Quidaz
panes sine fermento dicit, utq; genera pas
conspersos oleo, co/ nū fuisse, coctūz i cl

Leuitici

ctos in cibano, vel bano in craticula, co*s* i craticula offerebat. ctū i aqua quā laga z lagana azima, id ē na azima dicitur. Qui latos panes et tenues dā tñ intelligunt for nō conspersos sed li mā panis, et km hoc nitos oleo. Quidaz tertiu genus erat co*s* tñ p lagana panē co*s* ctū in sartagine, crum in aqua intelligit: ut sit tertius genus panis a cocto in cibano et cocto i craticula. Si vero coctū in sartagine offerebat: asper sum oleo et sine fermento erat et dividebat minutatim. Ex his oblati sacerdos memoriāle adolebat corā dño, de panibus vñū: et de frustis vnum, reliquum erat aaron et filioz eius ad edendū cum omni domo sua: et equa sorte diuidebatur eis. In hebreo p*ro* ter cibānū tria ponuntur, marchesilis, mazebach, mīchār. Marchesilis sonat cōsilia trīx, quod sartagini cōuenit propter stridorem et susurrum fricione. Mīchār rete vel cribriū. Dabebach forte scaturiens pos*it* Dicere vult q*uo*d Dabest esse patella, in q*uo* hebab*h* potest inelli*c*o*t*io liq*ua*da fit. Dō*ct* gl*or*tertia specie sacr*ifici*ū test etiā ec*ce*tertia sp̄es fici*o*. sacrificij, a salutari et pacifico p*ro* grāzactōe vel p*ro* victoria, sc*ilicet* v*er* aliq*uo* bono euētu*re* in op*er*ato. Et p*ot* dici fieri casu*y* sit vna species sacrificij quod fit casu*y*.

De hostiis pro peccato.

Capitulum, VI,

Hostias salu*to*

p*ro* tares pres*er*cep*it* dñs Tamē omnia hec sa*de* hostiis p*ro* peccato crifia iudicierēt*er* et p*ro* delicto. Dicit sepe dicuntur sacrificia aut*em* peccati granus, c*on* pacifica, sc*ilicet* quod ex iudicria est factū. Delictū leuis*u*, sc*ilicet* q*uo*d ex ignoranti*a* Ut*em* peccati cum fit Delictuz q*uo* sp*ec*ialit*em* q*uo*d faciendū non est p*ec*cātū in deū, i*n* in san*ct*o*rum* Delictū q*uo*d derelictū est derelin*que*, i*n* deū*z* est. Et iuxta p*ro*sonas relinq*ue*, vel delictuz peccati*u* erat diuer*si* sitas sacrificiorum.

Pro peccato sacerdotis.

Capitulum, VII.

Istinguuntur au*to*

tem hic q*uo*li q*uo*ttuor p*ro*sonae, sacerdos, synago*ga*, i*n* populus, p*ri*nceps, an*na*. Si ergo sacerdos qui inunctus erat peccabat: delinquerē faciens p*pl*im: faciebat q*uo* sequunt*ur*. Additū ē, Qui inunc*it*. Hō q*uo*n o*ci*s inuncti essent: sed ad differentiā illo*z* q*uo* c*on* essent de genere sacerdotali, p*pt* maculā corp*is*, nec inung*li* poterāt nec mīlitrare. Qd etiā additū est, facies p*pl*im peccare, forte generale ē, q*uo* p*ec*cātū q*uo*d liber cuiuslibet sacerdotis, trābis in exemplū. Et est dictū ad exaggerationē peccati. Vel specialiter dictū est, c*u*i*s*, v*er*bo v*er* aliq*uo* mō populi ad peccātū p*ro*ocanerit. Vel sane sic in hebreo h*u*. Si sacerdos q*uo* inunc*it* ē peccauerit ad culpā p*pl*ū, i*n* ita v*er*iliter et aperte quā si v*er* de p*pl*o: q*uo*d valde indecēs est, tūc inq*uo* offerebat p*uo* peccato p*uo* man*u*impositiōe*z* ad ostiū tabernaculū vitulū immaculatū. Quia vitulū p*ro*p*ri*ā ho*me* et coram altari imola*re*, ita erat sacerdotū, bat eū; bauriensq*ue* de sanguine inferebat illū in tabernaculū, et i*n*tingens i*n* eo dīgitū: aspergebat illū septies cōtra velū sanctuarū, et de eodē ponebat sup cornua altarū incēsū: et egrediēs reliquā sanguinis fundebat circa crepidinē altarū holo causti, et oēm adspē c*on* renīt*u* et renuncul*u* adolebat sup altare, sicut et de vitulo hostie pacifico*z*. Pellē vero et o*ci*s carnes c*on* funo etiā efferebat extra castra i*n* locū mūdū v*er*bi cineres effundi solebat, et incendebat ea su*per* struem lignoz*u*.

Pro peccato synagoge,

Capitulum, VIII.

Mod si o*ci*s tur*u*

q*uo* ba*re* p*ro* ignorantia fecerat q*uo*d p*ro*tra mādatū dñi est: offerebat seniores res populi ad ostiū tabernaculū p*ro* manu*z* impositiōne vitulū, et fiebat de h*u*vitulo sic et de pori*p*ccō sacerdotis. Et orāt*e*, p*ro* eis sacerdote, p*pl*ū*z* erat eis dñs i*n* duob*u* tñ. Hic i*n*nu*ll* differēt*la* i*n* p*ec*cātū sacerdot*u*z*z* p*pl*ū*z*, q*uo* sc*ilicet* sacerdos nō d*omi*ne peccare p*ro* igno*ra*tiā*z*, non em*li*z*em* el*ig*are mādata dñi*z*. Iter*z* q*uo* nō leg*it* q*uo*s orare, p*ro* sacerdote, q*uo* si p*ec*cul*u*s fuerit i*nc*ātator a serpē*z*, q*uo*s medebit*z* ei. Ecce p*ec*tz*u* differēt*la* inter holo causta hec et p*ro*dicta. Qd etiā supra nota*z* q*uo* ex his nīb*u* erat sa*uer*at i*n* fine cuiusda*z* sacerdotū, totum dño*z*, capitulo*z*,

b 2

